

ИЖТИМОЙ ҲАЁТ

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА ЭЪТИБОР

фуқаролар йиғини фаолиятининг устувор вазифаларидан

Маҳалла қадимдан тарбия ўчоғи сифатида эътироф этилган. Зеро, маҳаллада вояга етаётган ёш авлод нафақат ота-она, балки қўни-қўшиларнинг ҳам бевосита эътиборида бўлади. Шу боис, ўсимир атрофидати инсонларга меҳри, турли жиний ҳаракатлардан муҳофазалаган муҳитда ўсади, эзгу урф-одатларимиз, анъаналаримиз таъсирида камол тошади.

Таъкидлаш жоизки, кейинги йилларда жиноятчилик, гиёҳвандлик, одам савдоси каби салбий иллатларга қарши курашишда, ёшларни яратувчанлик, юртта муҳаббат руҳида тарбиялашда маҳалларнинг роллари ошди. Шу билан бирга, турли давлат ва нодавлат ташкилотлар билан ҳамкорлик асосида олиб борилаётган бир қатор хайрли тадбирлар ҳам ўз самарасини бераётди.

“Маҳалла” жамғармаси республика бошқаруви томонидан ҳам жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида мамлакатимиздаги барча шаҳарча, овул, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари ҳудудда муайян ишлар олиб боришмоқда. Хусусан, 2008 йили Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридати вояга етмаганлар ширин буйича комиссиянинг 2-сонли қарори ижросини таъминлаш мақсадида ҳудудий ички ишлар органла-

ри ва бир қатор ташкилотлар вакиллари иштирокатида 31 та шаҳар, 169 та туман, 9971 та фуқаролар йиғинида, шунингдек, мактаб ва коллежларда 390 мингта яқин ёшлар иштирокида турли мавзуларда давра суҳбатлари, учрашувлар ўтказилди. Уларда таниқли зиёлилар, тажрибали педагоглар, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларининг иштирокида эътиборимиз, маънавий муҳитни соғломлаштириш ва диний ақидаларастликка қарши курашиш борасида олиб борилаётган чора-тадбирларнинг таъсирчанлигини оширишга ҳисса қўйилди.

Бундан ташқари, ёшлар тарбиясини ошириш мақсадида уларнинг 2220 нафарини дам олиш оромоҳларида, 2600 нафари мамлакатимиздаги тарихий қадимжоларга, 8650 нафари эса мактабдан ташқари таълим муассасалари қошидаги тўғрақаларга жалб қилинди.

Айрим ёшлар эса маҳалла фаоллари назоратига олинди. Бу ҳаракатлар, шубҳасиз, уларнинг маънавий-маданий дунёқарашининг ошишига, қалбларига юртга муҳаббат, эзгулик туйғуларининг сингиб боришига хизмат қилади.

Утган йили тузилган ишчи гуруҳи жойларда вояга етмаганлар томонидан солидир этилган жиноят ва ҳуқуқбузарлик ҳолатларини ўрганиб чиқди. Бундай ҳолатларни бартараф этиш мақсадида 1080 та учра-

йиғилиш ташкил этилди. Маълумки, кейинги пайтларда фуқароларнинг, айниқса, ёшларнинг хорик мамлакатларига ишлаш учун чиқиб, алданиб қолиш ҳолатлари тез-тез учираб турибди. Улар одамфурушларнинг тузоғига тушиб, ўзга юртларда ҳам руҳий, ҳам жисмоний қийинчиликларни ботиқдан кечириниб қолган. Шу сабабли маҳаллар ҳудудда тушунтириш ишлари олиб боришмоқда. Чунки, бу борада камчиликлар аниқланган Қорақалпоғис-

тон Республикасининг Тўртқўл, Амударё, Беруний, Қўнғирот, Тошкент вилоятининг Пискент, Янгийўл ва Фарғона вилоятининг Қува, Фарғона туманларида ишлаш учун чет элга чиқиб кетган фуқароларни рўйхатта олиш ишлари йўлга қўйилди. Ушбу ҳудудларда 200 дан зиёд тартибот-ташвиқот ишлари олиб борилади. Фуқаролар йиғинларида одам савдосига қарши курашиш масаласи бўйича олиб борилаётган ишлар юзасидан жамғарманинг бўлим ва бўлимчалари

назорати қучайтирилди. Албатта, жазо муддатини ўтаб келган шахсларни ижтимоий ҳаётга қайтариш ҳам “Маҳалла” жамғармасининг доимий вазифаларидан ҳисобланади. Шунинг учун ИИБ-лари назоратидаги вояга етмаганлар томонидан қайта жиноят содир этилишининг олдини олиш мақсадида 1385 марта профилактик оғоҳлантирув тадбирлари ўтказилди. Уларга “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамда маҳалла фуқаролар йиғинлари томонидан мурабийлар бирик-

тирилган пироваврат натижада маҳалла ёшлари ўртасида жиноятчиликнинг камайишида муҳим омил бўлаётди. Жойларда савдо-сотик билан машғул бўлиб юрган ўсимирларни ўқийла қайтариш чораларини қўриш, уларнинг ижтимоий муҳофазасини таъминлаш борасида ҳам мунтазам тадбирлар ўтказилмоқда. Бундан ташқари, нотинч оилалар рўйхатта олиниб, улар билан оғоҳлантирув чора-тадбирлари ва 375 мартаба давра суҳбатлари ўтказилди. Айниқса, ота-оналар билан олиб борилаётган суҳбатлар ўз самарасини бермоқда. Хусусан, тадбирлар таъсири туфайли улар ўз

Жараён

МОДЕРНИЗАЦИЯ — БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ОМИЛИ

«Қарши-мебель» корхонаси кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари орасида биринчи бўлиб вилоятда ўз маҳсулотини халқаро ISO 9001-2008 стандартига жавоб берадиган сифат менежменти тизими асосида ишлаб чиқаришга киришти.

Корхона барқарор фаолият юритиб, ишлаб чиқаришнинг техник жиҳатдан модернизация қилиб, технологик жараёнларини тобора такомиллаштириб бораётди. Шу боис, айни пайтда, бу кичик бизнес субъекти ривожланишнинг юқори даражасига кўтарилгани, унга ҳатто айрим йирик корхоналар ҳам ҳавас қилса арзийди.

Утган йили 1 миллиард 200 миллион сўмлик маҳсулот етказиб берган «Қарши-мебель» ҳозирда ўз буржумчиларига 70 дан ортиқ турдаги жиҳозларни тақдим қилмоқда. Хусусан, вилоятдаги лицей, коллеж ва мактаблар ўшбу корхонада тайёрланган замонавий мебеллар билан жиҳозланмоқда. Шу билан бирга, тиббий масканлардан ҳам салмоқли буржумлар тушмоқда. Жумладан, қўшни Сурхондарё вилоятида янгидан барпо этилган ва реконструкция қилинган бир қанча мак-

Маҳаллийлаштириш дастурига асосан, берилган турли имтиёзлар туфайли корхонада ўтган йили 37 миллион сўмлик маблағ иқтисод қилинди.

Энди ўзингиз тасаввур қилиб қўйинг, бу мактабларнинг жиҳозлаш учун озмуноча мебел, синф ҳамда компьютер жиҳозлари, ўқув лаборатория асбоблари, спорт инвентарлари зарур бўладими? Ана шу соҳадagi вазифаларнинг ўз вақтида ҳал этилиши вилоятда «Қарши-мебель» корхонаси иштирокисиз тасаввур этиш қийин.

Таъкидлаш жоизки, маҳаллийлаштириш дастурига асосан, берилган турли имтиёзлар туфайли корхонада ўтган йили 37 миллион сўмлик маблағ иқтисод қилинди. Бу маблағлар модернизация жараёнини давом эттириш, ишлаб чиқариш қувватини кенгайтириш, янги иш ўринлари яратиб, янги одам аъзоларини ижтимоий ҳимоялашга сарфланмоқда. Жорий йилнинг дастлабки ойларида қўлга киритилган ютуқлар Қишлоқ тарқатиши ва фаровонлиги йилида ҳар жабҳада янги яқин самаралар беришини ўрнатди.

Қўрбон ЭГАМБЕРДИЕВ, «Mahalla» мухбири.

Обод гўшалар

МЕҲРГА ПАЙВАНД ҚАЛБЛАР

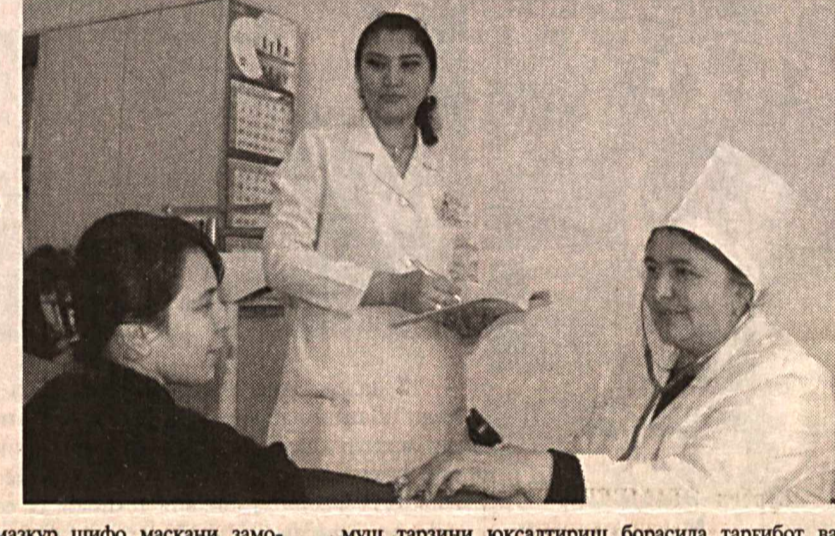
Инсон ақли, заковати, меҳнати ила кўз ўнгимда бепоён чўл чекиниб, унинг ўрнида замонавий аҳоли пункти ва кўрғончалари барпо бўлди. Мактаблар, болалар боғчалари, савдо дўконлари, маданий-маиший ҳамда тиббий хизмат кўрсатиш шохбача ва муассасалари қурилиб, ишга туширилди.

Айни чоғда, қишлоғимизда 5779 нафар аҳоли умргузаронлик қилмоқда. Ҳудуддаги 434 нафар пенсионер, 54 та кам таъминланган оила, 7 нафар байнамилал жанчи, 21 нафар ногирон давлатимиз томонидан яратилган имтиёзлардан баҳраманд бўлишаётди. Қишлоқ аҳолисининг ярмини хотин-қизлар ташкил этади. Айларга рам-ҳўрлик тобора қучайтириляпти. Уларни тадбиркорлик, касаначилик ишларига жалб қилиш борасидаги тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Навқирон авлодларнинг кўнгилли дам олиш-

Жиззах вилояти

Шайхонтоҳур туманидаги «Самарқанд дарвоза» маҳалласида жойлашган 14-оилавий поликлиникада 120 нафар маҳалла шифокор фаолият олиб бормоқда.

Айтиш жоизки, мазкур шифо маскани замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозлангани беъмолларинг дардан ҳолос бўлишида кўл келмоқда. Айни чоғда, ўшбу муассасада турли касалликларнинг олдини олиш, она-бола саломатлигини тиклаш ҳамда аҳоли ўртасида соғлом тур-

Айтиш жоизки, мазкур шифо маскани замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозлангани беъмолларинг дардан ҳолос бўлишида кўл келмоқда. Айни чоғда, ўшбу муассасада турли касалликларнинг олдини олиш, она-бола саломатлигини тиклаш ҳамда аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини юксалтириш борасида тарғибот ва таъшиқот ишларининг изчил йўлга қўйилгани ҳам ўз самарасини бераётди.

СУРАТДА: 14-оилавий поликлиника фаолиятдан бошлади.

Носир ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Қишлоғимизни янада кўркам, аҳоли турмуш фаровонлигини бундан-да юксалтириш биз учун асосий вазифа бўлиб қолаверади.

ларни учун клуб ва кутубхона, ёшлар маркази улар ихтиёрига бериб қўйилган. Таъкидлаш жоизки, жорий Қишлоқ тарқатиши ва фаровонлиги йилида кичик бизнес ҳамда хусусий корхоналар сонини ошириш, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохбачаларини кенгайтириш ҳисобига 60 га яқин янги иш ўринлари яратиш кўзда тутилган.

Туво томошалар ҳамда маросимларнинг тартибли қилиб ўтказилишида тўртта маҳалла оқсоқоли, 13 нафар кўчабошининг хизмати катта бўляпти.

Улар бундай тадбирларнинг бошида туриб, батариб ўтишини таъминлашмоқда. Шу билан бирга, профилактика нозир ва посбонлар оқсоқолини сақлаш борасида фуқаролар йиғини ишончини оқлаётди. Хусусан, уларнинг саъй-ҳаракати билан қишлоғимиз аҳоли оқсоқолига таҳдид қилинган қўни-қўшларни тарғибот келтирилди. 117 оилага 100 дан 200 килограммгача буғдой тарқатилди. Қўлаб фуқарога моддий ёрдам кўрсатилди. Айни чоғда, фермер хўжалиқлари қишлоқ ободончилиги учун алоҳида маблағ ажратиб, янги боғ-роғлар яратиш мақсадида дарахт кўчатлари сотиб олишга маблағ ажратилмоқда. Бундан ташқари, Жўлибой Бобоқул, Келдйер Жайноқов, Юсуф Нурибоев, Раҳмон Қўрбонов, Сулаймон ва Султон Меҳрибонов ширини тадбиркорлар ҳам қишлоғимиз аҳлининг турмуш шарафини яхшилаш борасида ўз ҳимматларини аяшмаётди. Бир сўз билан айтганда, қишлоғимизни янада кўркам, аҳоли турмуш фаровонлигини бундан-да юксалтириш биз учун асосий вазифа бўлиб қолаверади.

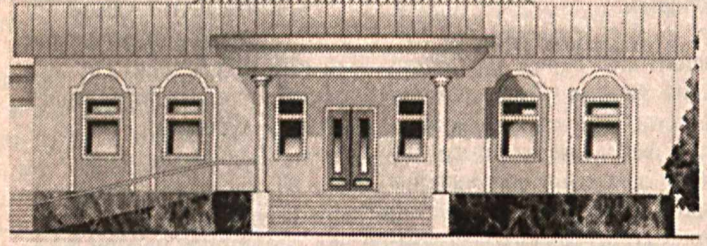
Шунингдек, илмий кенгаш ривожланган хорижий мамлакатларда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш тизими ва тажрибасини ўрганиш мавзуларида илмий излашлар олиб боради, маҳаллалар фаолияти билан боғлиқ тадқиқот ўтказишда мутахассисларнинг мустақил равишида шуғулланиши учун услубий ва амалий ёрдам беради. Йиғин ходимлари ва фаолларининг малакасини оширишга доир долзарб муаммоларни ҳал этишга йўналтирилган илмий тадқиқот натижаларини маҳаллаларга татбиқ этили, тегишли ўқув режалари, дастурлар, услубий-амалий тавсиялар ишлаб чиқиб, қўлланма-

Шарафат ТУРДИНИЕЗОВА, Дўстлик туманидаги «Қаҳрамон» қишлоқ фуқаролар йиғини раиси.

Узбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ушбу тақлифга асосан, 2055 та лойиҳани 2003-2010 йилларда тайёрлаш жадвалини тасдиқлади.

Ҳозирга келиб 101 та лойиҳа яқунланди ва белгиланган тартибда тасдиқдан ўтказилди. Бундан ташқари, қишлоқ ҳудудларини режалаштириш ва ташкил қилиш лойиҳаларини ишлаб чиқаришнинг норматив базасини яратиш учун «Қишлоқ хўжалиги корхоналари ҳудудларини режалаштириш ва ташкил қилиш» меъёрий ҳужжат-қўлланма қайта тайёрланди.

Айтиш жоизки, принципал жиҳатдан қишлоқ аҳоли пунктларининг янги лойиҳалари ишлаб чиқилишида ҳудудларнинг иқлимий, демографик, миллий шарт-шароитларини ва аҳолига яқин тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланишга имкон берадиган бир қатор лойиҳалар яратилди. Жумладан, бу борада «Ўзқишлоқлоиҳа» институти томонидан тайёрланган намунавий уй-жой лойиҳалари эътиборга молик.

60 ўрилли қишлоқ врачлик пункти лойиҳаси

созлик ҳужжатлари билан қисқа муддатда ва камроқ маблағ сарфлаб ҳар бир қишлоқнинг бош режасини ишлаб чиқмасдан, уларни схематик режалаштириш асосида ҳужжат билан таъминлаш мақсада мувофиқдир. Янги қишлоқ фуқаролар йиғинлари негизда қишлоқ ҳудудини меъморий-режалаштиришни ташкиллаштириш лойиҳасини ишлаб чиқиш тақлифи киритилди.

ИЛМИЙ МАСЛАҲАТ ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ

Дарҳақиқат, бугун республикада катта маънавий қучага эга бўлган маҳалла институти фаолиятини янада ривожлантиришга, тизим доирасида амалга оширилиши лозим бўлган ишларни ҳам назорат, ҳам амалий жиҳатдан асослаб беришга юқори малака ва тажрибага эга бўлган мутахассислар, профессор-ўқитувчилар тажрибасидан кенг фойдаланиш мақсада мувофиқдир.

Илмий маслаҳат жамоатчилиги кенгаши ўз фаолиятини махсус режа ва дастурлар асосида ташкил қилиб, ўқув-услубий ва илмий ишларни «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари Тўртқўл»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, Президент Фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг ҳамда «Маҳалла» жамғармаси республика бошқарувининг қарор ва кўрсатмаларига амал қилган ҳолда «Маҳалла Зияси» республика ўқув-услубий маркази Нозими ва бошқа ҳужжатлар асосида олиб боради.

Кенгаш таркиби жамғарманинг республика бошқарувида жамоатчилик асосида фаолият олиб бораётган ходимлар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари раислари (оқсоқоллари), профессор-ўқитувчилар ва фаолият йўналишлари бўйича тегишли мутахассислардан тuzилиши қўзда тутилган.

Ҳамза АБДУЛЛАЕВ, «Mahalla» мухбири.

6 хонали 2 қаватли турар-жой биноси лойиҳаси

Замонавий ва

даги «Уй-жой қурилиши ва уй-жой бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, юқорида таъкидланганидек, республика ҳудудлари бўйича яқин тартибда уй-жой қурилишининг 10 та намунавий лойиҳаси яратилди. Мисол учун, Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти аҳолиси учун 6 хонадан иборат 1 қаватли ва 7 хонали 2 қаватли 1 квартирли уй-жойлар, шунингдек, Сурхондарё ва Қашқадар вилоятлари учун 3 ва 5 хонали 1 қаватли ва 5 хонали 2 қаватли 1 квартирли уй-жойлар лойиҳаси ишлаб чиқилиб, улар асосида шинам ва кўркам уй-жойлар қурилмоқда. Ёки бўлмаса, Фарғона волиёиси учун 4 хонали 1 қаватли ҳамда 4 хонали 2 қаватли уй-жойлар лойиҳаси ўзининг замонавийлиги билан ажралиб туради.

Биласиз, қишлоқ врачлик пунктлари маълум бир вақт оралиғида фаолият кўрсатди. Фавқулодда ҳолатда «тез ёрдам» қаршига ёки шахсий транспорт воситасида беморни туман марказига олиб боришга тўғри келди. Тақлиф этилаётган «Шифокорнинг уйи» лойиҳасида эса малакали врач ўз хонадонидан яратилган шарт-шароитдан келиб чиқиб, тиббий лабораториясида касалликни аниқлаш, тахсис қўйиш ҳамда зарур муолажани қилиши мумкин. Ёки бўлмаса, «Маҳалла гузари» лойиҳасини оилалик. Мазкур лойиҳада гузар ва унга туташ турли хизмат кўрсатиш субъектлари бир вақтингиз узида фуқароларнинг қўлаб ахтирларини қондиришга хизмат қилади. Содда қилиб айтганда, сиз маҳалла фуқаролар йиғинидан маълумотнома олиш билан бир пайтда, кийимларни кимёвий тозалаш цехидаги ёки сарторохона билан боғлиқ умумлаштирилган ҳам битирасиз. Эътиборинизни тақдим этилаётган 10 та қурилишдаги лойиҳалар мамлакатимизнинг барча ҳудудларида амалиётга татбиқ этилмоқда.

— **Қишлоқ жойларида уй-жой қурилиши билан боғлиқ муаммолар ҳақида ҳам билмоқчи эдик.**
— Ер қосқонининг 39-моддаси, 66-банди ҳамда «Дехқон хўжалиги тўғрисида»ги

